

УХВАЛА КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження
у справі за конституційним зверненням приватного
сільськогосподарського підприємства «Агрофірма «Росія»
щодо офіційного тлумачення положення пункту 1
частини п'ятої статті 36 Закону України
«Про систему гарантування вкладів фізичних осіб»
у взаємозв'язку з положеннями статті 2 Закону України
«Про банки і банківську діяльність»

м. Київ
3 вересня 2015 року
№ 36-у/2015

Справа № 2-31/2015

Конституційний Суд України у складі суддів:

Саса Сергія Володимировича — головуючого,
Вдовіченка Сергія Леонідовича,
Гультая Михайла Мирославовича — доповідача,
Запорожця Михайла Петровича,
Касмініна Олександра Володимировича,
Литвинова Олександра Миколайовича,
Мельника Миколи Івановича,
Сергейчука Олега Анатолійовича,
Тупицького Олександра Миколайовича,
Шаптали Наталі Костянтинівни,
Шевчука Станіслава Володимировича,

розглянув на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним зверненням приватного сільськогосподарського підприємства «Агрофірма «Росія» щодо офіційного тлумачення положення пункту 1 частини п'ятої статті 36 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» від 23 лютого 2012 року № 4452–VI (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 50, ст. 564) зі змінами у взаємозв'язку з положеннями статті 2 Закону України «Про банки і банківську діяльність» від 7 грудня 2000 року № 2121–III (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 5–6, ст. 30) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Гультая М. М. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України

У С Т А Н О В И В:

1. Приватне сільськогосподарське підприємство «Агрофірма «Росія» (далі — Агрофірма) звернулося до Конституційного Суду України з клопотанням дати офіційне тлумачення положення пункту 1 частини п'ятої статті 36 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» від 23 лютого 2012 року № 4452-VI зі змінами (далі — Закон), відповідно до якого під час тимчасової адміністрації не здійснюється задоволення вимог вкладників та інших кредиторів банку, у взаємозв'язку з положеннями статті 2 Закону України «Про банки і банківську діяльність» від 7 грудня 2000 року № 2121-III зі змінами в аспекті питань, чи розмежовано в Законі терміни «кредитор» і «клієнт банку» та чи стає клієнт банку його кредитором під час дії тимчасової адміністрації.

Необхідність в офіційному тлумаченні вказаного положення Закону автор клопотання обґрунтовує неоднозначним його застосуванням Вищим господарським судом України, який в одних випадках виходив із того, що обмеження, встановлене у пункті 1 частини п'ятої статті 36 Закону, не поширюється на зобов'язання банку здійснювати розрахунково-касове обслуговування клієнта банку, а в інших — що поширюється.

На підтвердження своєї позиції Агрофірма долучила до конституційного звернення роздруковані з Єдиного державного реєстру судових рішень постанови Вищого господарського суду України від 12 листопада 2014 року та від 22 квітня 2015 року (справа № 910/9232/14), від 23 грудня 2014 року (справа № 910/9228/14), від 28 січня 2015 року (справа № 904/6931/14), від 4 лютого 2015 року (справа № 910/12766/14), від 19 лютого 2015 року (справа № 927/1379/14), від 22 квітня 2015 року (справа № 910/17440/14). У жодній із цих справ вона не була стороною.

До конституційного звернення також додано копію рішення господарського суду міста Києва від 15 квітня 2015 року, яким Агрофірмі на підставі пункту 1 частини п'ятої статті 36 Закону відмовлено у задоволенні позовних вимог до публічного акціонерного товариства «Всеукраїнський банк розвитку».

2. Конституційний Суд України, розглядаючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі у зв'язку з прийняттям Другою колегією суддів Конституційного Суду України Ухвали від 23 липня 2015 року про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі, виходить з такого.

Відповідно до Закону України «Про Конституційний Суд України» у конституційному зверненні зазначається обґрунтування необхідності в офіційному тлумаченні положень Конституції України або законів України (пункт 4 частини другої статті 42); підставою для конституційного звернення щодо офіційного тлумачення Конституції України та законів України є наявність неоднозначного застосування положень Конституції України або законів України судами України, іншими органами державної влади, якщо суб'єкт права на конституційне звернення вважає, що це може призвести або призвело до порушення його конституційних прав і свобод (стаття 94).

Верховний Суд України постановою від 25 березня 2015 року скасував постанову Вищого господарського суду України від 12 листопада 2014 року у справі № 910/9232/14, у зв'язку з чим Вищий господарський суд України прийняв нову постанову від 22 квітня 2015 року у цій справі.

Верховний Суд України постановою від 27 травня 2015 року також скасував постанову Вищого господарського суду України від 4 лютого 2015 року (справа № 910/12766/14).

За правовою позицією Конституційного Суду України скасовані судові рішення не є підтвердженням неоднозначного застосування положень Конституції України або законів України судами України, тому їх не можна брати до уваги при вирішенні питання щодо наявності підстав для офіційного тлумачення положень Конституції України або законів України (ухвали від 28 травня 2014 року № 64-у/2014, від 18 лютого 2015 року № 4-у/2015).

Вищий господарський суд України в постановках від 23 грудня 2014 року (справа № 910/9228/14), від 22 квітня 2015 року (справа № 910/9232/14) та від 22 квітня 2015 року (справа № 910/17440/14), господарський суд міста Києва в рішенні від 15 квітня 2015 року положення пункту 1 частини п'ятої статті 36 Закону застосували однозначно.

Постанови Вищого господарського суду України від 28 січня 2015 року (справа № 904/6931/14) та від 19 лютого 2015 року (справа № 927/1379/14), на відміну від інших судових рішень, наданих автором клопотання, стосуються правовідносин, які виникли до запровадження у відповідних банках тимчасової адміністрації, що виключає застосування у цих справах наведеного положення Закону.

Оскільки зазначені судові рішення були прийняті за різних юридично значимих обставин, то вони не можуть розглядатися як такі, що підтверджують неоднозначне застосування пункту 1 частини п'ятої статті 36 Закону.

Таким чином, у конституційному зверненні не наведено фактів неоднозначного застосування судами України вказаного положення Закону, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 2 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України» — невідповідність конституційного звернення вимогам, передбаченим Конституцією України, цим законом.

Враховуючи викладене та керуючись статтею 153 Конституції України, статтями 42, 45, 50, 94 Закону України «Про Конституційний Суд України», Конституційний Суд України

У Х В А Л И В:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням приватного сільськогосподарського підприємства «Агрофірма «Росія» щодо офіційного тлумачення положення пункту 1 частини п'ятої статті 36 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» від 23 лютого 2012 року № 4452-VI зі змінами у взаємозв'язку з положеннями статті 2 Закону України «Про банки і банківську діяльність» від 7 грудня 2000 року № 2121-III зі змінами на підставі пункту 2 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України» — невідповідність конституційного звернення вимогам, передбаченим Конституцією України, цим законом.

2. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ